

καθώς τὸ καθένα εἶναι ἀπὸ μόνο του ἀνεπαρκές, ἔχει
ἀνάγκη νὰ ἐνισχυθεῖ ἀπὸ τὸ ἄλλο.

- II. Στὴν ἀρχὴ λοιπὸν οἱ βασιλεῖς — γιατὶ αὐτὸς ἦταν
ὁ πρῶτος τίτλος ἔξουσίας πάνω στὴ γῆ — καθένας κατὰ
τὴν κρίση του, ἄλλος ἀσκοῦσε τὸ πνεῦμα καὶ ἄλλος τὸ
σῶμα. Τότε ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων κυλοῦσε ἀκόμα χω-
ρὶς ἐπιθυμίες, γιατὶ ὅσα εἶχε καθένας τοῦ ἦταν ἀρκετά.
- 2 "Οταν ὅμως ὁ Κύρος στὴν Ἀσία καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι
καὶ οἱ Ἀθηναῖοι στὴν Ἑλλάδα ἀρχισαν νὰ ὑποτάσσουν
τὶς πόλεις καὶ τὰ ἔθνη καὶ νὰ θεωροῦν αἰτία πολέμου
τὸ πάθος τῆς ἔξουσίας, νομίζοντας ὅτι ὅσο πιὸ μεγάλη
ἔξουσία εἶχαν, τόσο εἶχαν καὶ μεγαλύτερη δύναμη, τότε
ἐπιτέλους ἔγινε κατανοητό, ὅστε τοὺς κινδύ-
νους τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, ὅτι τὸ πνεῦμα προ-
- 3 σφέρει πολλὰ στὴ διεξαγωγὴ τοῦ πολέμου. Τώρα, ἂν ἡ
ἀρετὴ τοῦ πνεύματος βασιλέων καὶ ἡγεμόνων εἶχε στὴν
εἰρήνη τὴν ἴδια δύναμη ποὺ εἶχε καὶ στὸν πόλεμο, οἱ
ἀνθρώπινες ὑποθέσεις θὰ πήγαιναν πολὺ πιὸ στρωτὰ
καὶ σταθερά, καὶ δὲν θὰ ἔβλεπε κανεὶς κάθε τόσο τὰ
πράγματα νὰ ἀλλάζουν κάτοχο οὔτε τὰ πάντα νὰ βρί-
- 4 σκονται σὲ συνεχὴ ἀλλαγὴ καὶ ἀναβρασμό. Γιατὶ ἡ ἔξου-
σία εἶναι εὔκολο νὰ διατηρηθεῖ μὲ ἐκεῖνα τὰ προτερή-
- 5 ματα μὲ τὰ ὄποια καὶ ἀρχικὰ ἀποκτήθηκε. "Οταν ὅμως
στὴ θέση τοῦ μόχθου εἰσβάλλει ἡ ὀκνηρία καὶ στὴ θέση
τῆς ἐγκράτειας καὶ τῆς δικαιοσύνης ἡ ἀκολασία καὶ ἡ
- 6 ὑπεροφία, ἀλλάζει καὶ ἡ τύχη μαζὶ μὲ τὰ ἥθη. "Ετσι καὶ
ἡ ἔξουσία ἀπὸ τὸν λιγότερο ἵκανὸ περνᾶ στὰ χέρια τοῦ
- 7 ἵκανότερου. "Ο, τι ἔχει σχέση ἔξαλλου μὲ τὴν καλλιέρ-
γεια τῶν ἀγρῶν, τὴν ναυσιπλοΐα, τὴν ἀρχιτεκτονική, δλα
ἔξαρτῶνται ἀπὸ τὴν πνευματικὴν ὑπεροχήν.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΤΙΛΙΝΑ

Πολλοὶ δῆμως ἀνθρωποι, παραδομένοι στὶς ἀπολαύ- 8
σεις τοῦ στομαχιοῦ τους καὶ στὸν ὑπνο, ὅντας ἀπαίδευ-
τοι καὶ ἀκαλλιέργητοι, πέρασαν τὴν ζωήν τους σὰν δια-
βατάρικα πουλιά. Αὐτοὶ βέβαια, ἀντίθετα μὲ τὶς ἀπαι-
τήσεις τῆς φύσης, χρησιμοποίησαν τὸ σῶμα γιὰ ἀπό-
λαυση καὶ ἡ ψυχὴ τοὺς ἦταν βάρος. Αὐτῶν τῶν ἀνθρώ-
πων τὴν ζωὴν καὶ τὸ θάνατο ἐγὼ τουλάχιστον τὰ τοπο-
θετῶ στὴν ἴδια μοίρα, γιατὶ καὶ τὸ ἔνα καὶ τὸ ᾗλλο πέ-
ρασαν στὴν ἀφάνεια. Πιστεύω δῆμως ὅτι ζεῖ πραγματικὰ 9
καὶ ἀξιοποιεῖ τὸ πνεῦμα του ἐκεῖνος μόνο πού, ἐνῷ ἐπι-
διώκει κάποιο στόχο, ἐπιζητεῖ παράλληλα καὶ τὴ φήμη
ποὺ πηγάζει ἀπὸ κάποιο ἔνδοξο ἔργο ἢ καλλιτέχνημα.
Ἡ φύση δῆμως, ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἐκδηλώσεων τῆς
ἀνθρώπινης δραστηριότητας, ὑποδεικνύει στὸν ἔναν τὸν
ἄλφα δρόμο καὶ στὸν ἄλλον τὸν βῆτα.

τττ τττ . ~